

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 15.2.2023

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus, työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Päätös: avattiin kokous ja hyväksyttiin työjärjestys. Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Petriina Punna ja Janne Viljanen.

2. Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kommentointi

Vantaan hyvinvointisuunnitelmaa valmistellaan keväällä 2023. Hyvinvointisuunnitelma on kaupunkitasoinen ja lakisääteinen suunnitelma, joka ohjaa hyvinvointia ja terveyttä edistävää työtä. Työn tavoitteena on kaikkien vantaalaisten hyvinvoinnin lisääminen, hyvinvointierojen kaventaminen ja turvallisuuden tunteen lisääminen. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kehittämispäällikkö Jussi Perämäki esitteli ohjelmaluonnoksen, jonka jälkeen neuvottelukunta keskusteli siitä yhdessä ja toi esille näkemyksiään. Kalvoesitys löytyy luottamushenkilöiden Extranetistä.

Tiivistetysti: hyvinvointisuunnitelman valmistelu perustuu lakeihin, tutkittuun tietoon sekä Hyvinvointia rakentava Vantaa -strategiateeman kirjauksiin. Suunnitelma jäsentyy ikäkausittain kolmeen osaan, jotka ovat Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointisuunnitelma, Työikäisten ja nuorten aikuisten hyvinvointisuunnitelma sekä Ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma. Tavoitteet on jaoteltu hyvinvoinnin määritelmän teemojen mukaisesti terveyteen, yhteisöllisyyteen, jatkuvaan oppimiseen, elinympäristöön ja työhön ja toimeentuloon, joista muodostuu koettu hyvinvointi ja onnellisuus. Suunnitelmaan sisältyy 11 toimenpidettä, joiden alle nostetaan konkreettisia tekoja.

Keskustelussa neuvottelukunta teki yleisiä huomioita ja ehdotuksia toimenpidetasolla. Työperäiseen maahanmuuttoon ja **työ- ja toimintakyvyn tukemiseen** liittyen toivottiin, että siinä huomioidaan sekä fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen että eettinen toimintakyky. Todettiin, että teemoja käsitellään myös muissa ohjelmissa kuten valmisteilla olevassa kotouttamisohjelmassa. Huomiota kiinnitettiin riittämättömiin resursseihin, mm. huutavaan pulaan suomen kielen kursseista. **Turvallisuuden** tunteen lisäämiseen liittyen kysyttiin toimista itse turvallisuuden edistämiseksi ja yhtymäpinnasta turvallisuussuunnitelmaan. Katujengiytyminen ja -väkivalta huolestuttaa monia, ja asia kytkeytyy myös lasten ja nuorten kouluun kiinnittymiseen ja opinto-ohjaukseen. Em. teemoja toivottiin myös hyvinvointisuunnitelmaan. **Erityisryhmien tarpeista** esille nousi mm. naisten uintivuoro (viitaten turvallisemman tilan periaatteisiin), tarve poistaa harrastamiselta esteitä esim. viestimällä eri kielillä, helpottamalla ilmoittautumiskäytäntöjä ja lisäämällä maksuttomia harrastuksia. Painotettiin myös **yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, toimenpiteiden priorisointia ja yhdenvertaisuutta läpileikkaavana teemana**. Yleisesti todettiin, että erot eri suunnitelmien välillä ovat osin keinotekoisia. Käytännön toteutuksessa tarvitaan kohdennettuja konkreettisia toimia vieraskielisille mukaan lukien palveluiden jalkautuminen kuntalaisten luokse.

Päätös: Päätettiin tuoda esiin monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan näkemykset hyvinvointisuunnitelman tavoitteista ja toimenpiteistä ja merkittiin päätös tiedoksi.

3. Sosiaalisesti kestävä Vantaa -strategiateeman suunnitelma eli Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma 2023–2025

Myönteisen erityiskohtelun (MEK) toimintaohjelman tavoitteena on asukkaiden ja alueiden hyvinvointierojen kaventaminen. Ohjelma nojaa vahvasti Vantaan kaupungin strategiaan ja tukee erityisesti siihen sisältyviä eriarvoistumisen estämisen sekä kukoistavat kaupunkikeskukset painopisteitä. Ohjelma on kaupunkitasoinen, kaikkien toimialojen yhteinen myönteisen erityiskohtelun toimintakokonaisuus. Sitä toteutetaan vuosina 2023–

2025, jolloin sen toteutukseen budjetoidaan kaksi miljoonaa euroa vuosittain, yhteensä kuusi miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala siirtyi osaksi hyvinvointialuetta 1.1.2023, joten se ei ole mukana ohjelmassa. Yhteistyömahdollisuuksia kartoitetaan kuitenkin tiiviisti. Erityisasiantuntija, MEK-ohjelman projektipäällikkö Petri Roikonen esitteli ohjelman, jonka jälkeen keskusteltiin ja kommentoitiin ohjelman toimenpiteitä. Sekä esitys että itse ohjelma löytyvät luottamushenkilöiden Extranetistä.

Tiivistetysti: ohjelman taustalla on eriarvoistumisen kärjistyminen kriisiaikana ja erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien lasten, nuorten ja perheiden tuen tarpeen kasvu. Keskiössä on hyvinvointi, toimeentulo ja koulutus ja säädyllyiset olosuhteet asuinalueilla. Sosiaalisesti kestävä Vantaata tavoitellaan neljän teeman alla, jotka ovat: 1. Vaikuttavuutta tiedolla johtamisella, 2. Lapsikeskeinen investointistrategia, 3. Hyvinvointia koulutuksesta, työllisyydestä sekä terveydestä sekä 4. Kukoistavat kaupunkikeskukset. Ohjelman toimeenpanoon on varattu 6 miljoonaa euroa jaettuna kolmelle vuodelle. Vantaan kokonaisuudesta ohjelmabudjetti on vain 1,6 promillea. Petri teki joitain nostoja toimenpiteistä todeten, että monia eriarvoistumiskehitystä estäviä toimenpiteitä tehdään ohjelman ulkopuolella joko kaupungin tai ulkopuolisella rahoituksella. Hän huomautti, että vaikka toiminta on pienimuotoista, niin yksilötasolla interventioista on joka tapauksessa hyötyä. Tarvitaan kuitenkin rakenteellisia muutoksia, jotka muuttavat nykyistä toimintamallia. Tiedolla johtamisen näkökulmasta ohjelmassa pohditaan eri taseisia mittareita. Haasteita riittää, mutta tiiviisti strategiaan yhdistyvän ohjelmatyön toivotaan rakentavan yhteistoiminnan kulttuuria pitkäjänteisesti ja laajentuvan tulevaisuudessa.

Keskustelu: kysymys siitä, miten mek-rahoituksella palkattavat yhteisökehittäjät pystyvät tavoittamaan alueiden ihmisiä, kirjoitti pitkän keskustelun. Esille tuotiin mm. pysyvien työntekijöiden tärkeys alueilla pitämässä lankoja käsissä ja rakentamassa luottamusta asukkaisiin ja yhteisöihin – nyt työntekijät vaihtuvat liian usein. Sama koskee koulun henkilökuntaa. Alueellisia maahanmuuttajakoordinaattoreita, joita oli aikaisemmin Vantaalla, kaivataan takaisin. Alueilla jo olevia palveluita kuten asukastiloja pitäisi saada laajemmin käyttöön, esim. yhteistyössä yhdistysten ja yhteisöjen avainhenkilöiden kanssa, ja sen lisäksi linkittää mukaan peruspalvelut, muun muassa päiväkodit ja koulut. S2-opetus ei kuulu mek-ohjelmaan, mutta se herätti runsaasti keskustelua. Todettiin, että vieraskielisyys ei välttämättä kerro mitään oppilaan suomen kielen tasosta eikä se aina hyödytä oppilasta, vaan päinvastoin voi vähentää mahdollisuuksia jatko-opintoihin.

Päätös: Päätettiin tuoda esiin monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan näkemykset myönteisen erityiskohtelun ohjelman tavoitteista ja toimenpiteistä ja merkittiin päätös tiedoksi.

4. Raportointi hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnasta

Vantaa-Keravan hyvinvointialueen monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta kokoontui 11.11. Puheenjohtaja Veikko Väisänen raportoi kokouksesta. Kokouksessa hahmoteltiin toimintasuunnitelmaa kartoittamalla kunnille ja hyvinvointialueille kuuluvia tai yhteisiä tehtäviä. Toimintasääntö on vielä valmisteilla ja samankaltainen kuin Vantaan neuvottelukunnalla. Toiveena on löytää tehokkuutta lisäävät työtavat ja erityisesti varata riittävästi aikaa dialogille tiedonmuodostusta varten. 1. vuonna on tarkoitus muodostaa kokonaiskuva hyvinvointialueen rakenteesta ja palveluista. 2. vuonna tutustutaan käytäntöihin erityisesti neuvottelukunnan kohderyhmien osalta ja käydään vuoropuhelua heitä edustavien tahojen kanssa.

Päätös: kuultiin esitys ja merkittiin tiedoksi.

5. Muut ajankohtaiset raportit

Eurocities-kaupunkiverkoston Integrating Cities -peruskirjan allekirjoittaneet uudet kaupungit kokoontuivat Utrechtissa 16.–17. marraskuuta. Vantaalta kokoukseen osallistuivat Hannele Lautiola ja Mila Kangasniemi. Hannele kertoi, että mielenkiintoisessa kokouksessa oli erilaisia työpajoja. Hän lupasi toimittaa neuvottelukunnalle kuvakollaasin.

Kotouttamisohjelmaluonnos palautettiin valmisteluun kaupungin johtoryhmästä. Kritiikkiä tuli liiasta laajuudesta (38 toimenpidettä), ja myös Vantaan toimenpiteitä pitäisi nostaa enemmän. Seuraava esittely on 13.3.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

6. Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan vaalipaneeli 15.3.

Neuvottelukunta on päättänyt järjestää 15.3. pidettävän avoimen kokouksen vaalipaneelina. Koordinaattori huolehtii tilaisuuden käytännön järjestelyistä. Yhteisessä keskustelussa tuli esille seuraavia asioita ja ehdotuksia:

- paneelin kesto on 1,5 tuntia klo 17.30–19, kahvit klo 17
- juontajat ovat nuorisovaltuuston edustajat Vida Amoah ja Filip Godlewski. Tarvitaanko joku nuorten vetäjien tueksi ottamaan tarvittaessa ohjat?
- ei liikaa kysymyksiä
- tasapuolinen ja tarkka vastausaika ja kellokalle varmistamaan, että pysytään aikataulussa
- tilaisuus striimataan
- luottamushenkilöiden eettiset pelisäännöt käyttöön
- Kyllä/Ei-kortit käyttöön
- joitakin kysymysehdotuksia:
 - työllisyys: miten jo Suomessa olevat maahanmuuttajat työllistetään?
 - turvallisuus: miten jengiytymistä voisi ennaltaehkäistä? Ketkä ehdokkaat ovat sitoutuneet jengirikollisuuden ehkäisemiseen? Pitäisikö rikosvastuukäytäntöä alentaa 14 vuoteen?
 - missä Suomi on epäonnistunut kotouttamispolitiikassa?
- kysymyksiä valmistellaan yhdessä juontajien ja mahdollisuuksien mukaan järjestöjen kanssa, myös Minna Tuovinen lupasi laatia kysymyksiä

Päätös: merkittiin tiedoksi.

7. Vuosien 2021–2022 toimintakertomuksen hyväksyminen

Koordinaattori Anu Anttila esitteli toimintakertomuksen. Kertomus hyväksyttiin seuraavalla lisäyksellä vuoden 2022 kohtaan Muita tilaisuuksia: Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan varapuheenjohtaja Mila Kangasniemi osallistui Eurocities-kaupunkiverkoston uusien tulokkaiden kokoukseen Utrechtissa 16.–17.11.

Päätös: päätettiin hyväksyä toimintakertomus edellä mainitulla lisäyksellä.

8. Vuoden 2023 toimintasuunnitelman hyväksyminen

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan toimintasäännön (KH 6.9.2021 § 11) mukaan neuvottelukunta laatii oman vuosittaisen toimintasuunnitelman ja toimintakertomuksen. Joulukuun kokouksessa käytiin aloitekeskustelu ja valtuutettiin koordinaattori luonnostelemaan toimintasuunnitelma vuodelle 2023 neuvottelukunnan tehtävien pohjalta. Koordinaattori Anu Anttila esitteli luonnoksen ja vuosikelloehdotuksen. Neuvottelukunta keskusteli suunnitelmasta ja teki siihen täydennysehdotuksia.

Neuvottelukunnan nostoja: strategisella tasolla on tärkeää pystyä luomaan tilannekuva kotoutumisen ja monikulttuurisuuden kokonaisuudesta Vantaalla. Vaikuttavamman työn tekemiseksi tarvitaan tuloksellisuuden seuranta ja tiedolla johtamisen kehittämistä. Kysymys on kaupunkitasoinen ja monimutkainen, sillä vallalla on hankekulttuuri ja tiedon tasoja on monta, ja monikulttuurisuusperspektiivi pitäisi ottaa huomioon kaikissa hankkeissa. Siihen pyrkiminen edellyttää kotoutumista tukevien hankkeiden, ohjelmien ja toimenpiteiden seuranta. Hyvä pohja seurannalle on kotoutumislakiin liittyvien hankkeiden seuranta, esimerkkeinä Neuvova

Vantaa ja kohta käynnistyvä kotivanhempihanke. Pohdintaa päätettiin jatkaa myöhemmin pidettävässä kokouksessa, jonne kutsutaan alustajiksi strategia- ja tutkimuspäällikkö Vesa Kokkonen ja myönteisen erityiskohtelun ohjelman projektipäällikkö Petri Roikonen. Todettiin myös, että. Muita nostoja olivat:

- Euroopan tasoinen yhteistyö on tärkeää
- Parempi viestintä sidosryhmille
- Aloitteita harkiten. Kysymys pohdittavaksi: kuuluuko kannanotto varhaiskasvatuksen kuraattorien vakinaistamiseksi Vantaan vai hv-alueen neuvottelukunnalle – vai yhteisesti?
- Säännöllinen seuranta maahanmuuttajien työllisyydestä
- Esityslistan vakiopykäläksi raportti hyvinvointialueen neuvottelukunnasta ja toimialojen ajankohtaiset asiat.

ALUSTAVA VUOSIKELLO 2023

15.2. Hyvinvointiohjelma, myönteisen erityiskohtelun ohjelma, toimintakertomus ja toiminnan suunnittelu

15.3. Avoin kokous, joka järjestetään valtuustosalissa vaalipaneelina

26.4. Harrastusten Vantaa, koulusegregaatiohanke (Myyräncolossa)

7.6. Yhteiskokous VaKe-neuvottelukunnan kanssa, teemana kotolaki ja kunnan ja hyvinvointialueen neuvottelukuntien yhteistyö

30.8. Kaupunginhallituksen ryhmyrit mukaan, tavoitteena yhteistyön kehittäminen, tiedolla johtaminen?

11.10. Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -hanke?, *Kulttuurisepäraadin valinta*

15.11. Oppivelvollisuuden pidentämisen vaikutuksia, tilannekatsaus? Poimintoja mek-ohjelmasta?

13.12. Ohjelma avoin

MUITA TILAISUUKSIA

Alkukesä/alkusyksy: Kasvata juuresi Suomeen –puunistutustalkoot

6.12. Monikulttuurinen itsenäisyyspäiväjuhla

Päätös: keskusteltiin ja päätettiin toimintasuunnitelman hyväksymisestä ja merkittiin tiedoksi.

9. Kaupungin toimialojen, Uudenmaan TE-toimiston ja Itä-Uudenmaan poliisin ajankohtaiset asiat

Toimialojen, TE-toimiston ja poliisin edustajat kertovat lyhyesti monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalle kiinnostavista ajankohtaisista asioista.

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala / Kasvupalvelut, ei raportoitavaa

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala, ei raportoitavaa

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala: Auli Soinio ei päässyt kokoukseen, mutta hän lähetti chatissä tietoa Vantaan aikuisopiston koulutuksista: Valtuuston ns. korirahaa on nyt suunnattu uusiin Suomi Express -kursseihin, joita alkaa joka kuukausi. Suomen alkeita pääsee siis opiskelemaan intensiivisesti ilman odotusaikaa. Kurssin jälkeen ohjaamme opiskelijoita eteenpäin. Lisäksi olemme juuri jättäneet OKM:lle hakemuksen kotoutumisajan ylittäneiden vieraskielisten suomen kielen taitoa, luku- ja kirjoitustaitoa ja muita perustaitoja vahvistavien koulutusten järjestämiseksi. Toivotaan, että saamme rahoitusta!

Kaupunkiympäristön toimiala, Johanna Rajala raportoi:

- puunistutustalkoot suunnitteilla, mukana Moniheli
- Korsossa tapahtuu
 - Keskiviikkona 1.3. Korson yritysfoorumi klo 18–20.00 Lumon auditoriossa (Urpiaisentie 14). Keskustelutilaisuus kaikille korsolaisille toimijoille, yrittäjille ja yrityksille.
 - Torstaina 2.3. järjestetään asukastyöpaja klo 18–20.00 Korson asukastilassa (Korsontie 2) aiheena Korson tulevaisuus. Arkkitehtitoimisto Tengbom esittelee 3 skenaariota Korsosta. Lisäksi käsitellään kaavarunkoa ja muita ajankohtaisia kaavoja.
https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat?field_area_target_id%5B3%5D=3

- Aviapoliksen Lentokenttäkaupungin suunnitteluperiaatteet
 - Raportti nähtävillä 1.2-30.4.2023
 - asukastyöpaja tulossa 28.3. <https://www.vantaa.fi/sites/default/files/matti/998237-1011047-053100%20Raportti%2C%2013.12.2022.pdf>

Asemakaavoituksen työohjelma hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa tammikuussa 2023

<https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2673475&version=1>

<https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=2679770&version=2>

- jokaisessa keskustassa laajoja keskustan kehittämishankkeita.
- muutama poiminta:
 - Palvelurakenteen kehittäminen tasaisesti eri suuralueilla on tärkeä osa eriarvoistumiskehityksen ehkäisemistä.
 - Eriytymiskehitystä ehkäistään huolehtimalla lähipalveluiden riittävydestä ja laadusta
 - runsaasti palveluiden kaavahankkeita: kouluja, päiväkoteja, erityisasumista
 - Hakunilan keskustan laajennus kaavaluonnos, Hakunilan vanhustenkeskus
 - Koivukylän kaavarunko tekeillä, Peijaksen sairaalan laajennus
 - Aviapoliksen lukio ja ilmailumuseo, muuraan koulu ja 2 päiväkotia
 - kansainväliselle koululle etsitään paikkaa, Aviapolis yksi vaihtoehto?
 - hyvinvointikeskus Tikkurilaan kaupungintalon naapuriin, tikkurin alueen kehittäminen (asumista ja liiketilaa)
 - Korson kaavarunko: Korson keskustaan sopivan asuntorakentamisen mittakaavan ja palveluiden sijoittumisen tarkastelu
 - Myyrmäen kaupunki-kulttuuritalo
 - Martinlaakson keskustaa kehitetään

Linkejä: <https://www.vantaa.fi/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu/kaavoitus/asukastilaisuudet-ja-ajankohtaiset-kaavat>

Kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut / Vantaan ja Keravan hyvinvointialue

TE-toimisto

Itä-Uudenmaan poliisi, poliisikoordinaattori Kari-Pekka Raulahti raportoi, että nuorten väkivaltarikokset ovat lisääntyneet huolestuttavasti. Vantaalla korostuvat nuorten tekevät ryöstöt, joita tekevät yhä nuoremmat. Rikoksia tapahtuu erityisesti asemien ympäristössä. Automaattisen liikennevalvonnan osalta on tehty parannuksia ja asennettu seitsemän uutta kameraa. Huhtikuun 21. päivänä on Itä-Uudenmaan johtaville turvallisuustoimijoille tarkoitettu yhteisseminaari teemana nuoret ja turvallisuus, myös monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnalle tulee kutsu. Neuvottelukunnan tulokulma teemaan on ennalta ehkäiseminen.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

10. Tiedoksi merkittävät asiat

Kansainvälistä naistenpäiväjuhlaa vietetään kaupungintalolla 8.3.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 20.22.